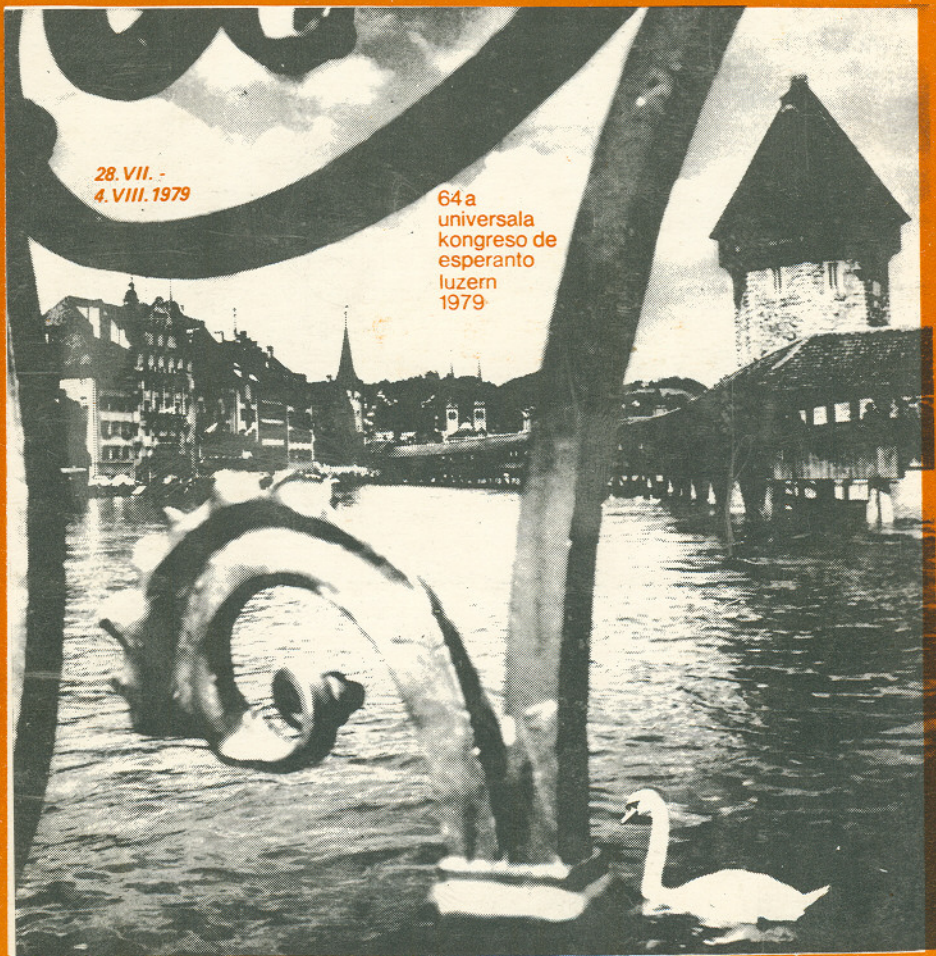

Estarto

ELDONAS ĈEĤA ESPERANTO-ASOCIO

28. VII. -
4. VIII. 1979

64 a
universala
kongreso de
esperanto
luzern
1979

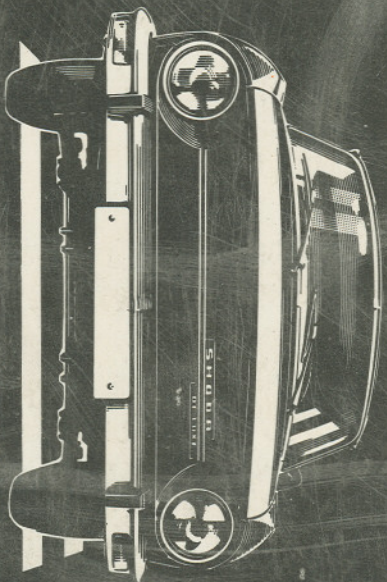

1979 · 3 · (73)

**SEN ZORGOJ
VI VENDOS**

**SEN RISKO
VI AĈETOS**

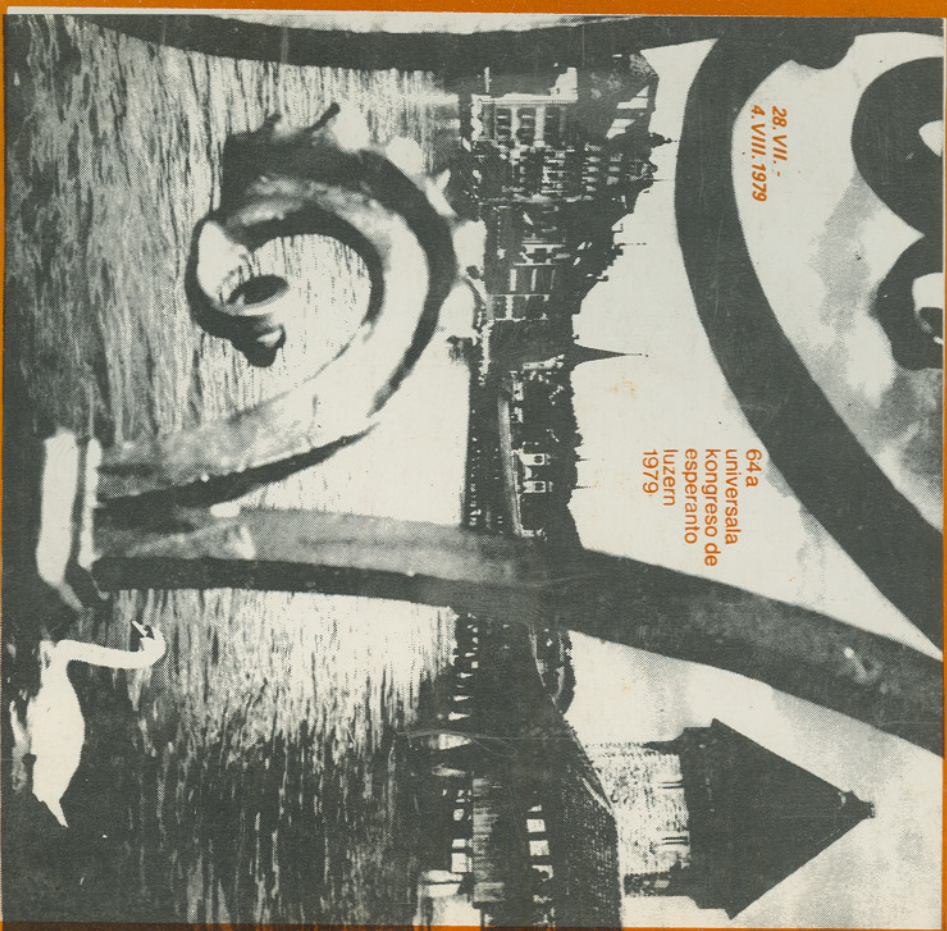

AUTOBAZAR

ENTREPRENO «KLENOTY»

★ **starto**

ELDONAS ĈEĤA ESPERANTO-ASOCIO

28. VII. -
4. VIII. 1979

64a
universala
kongreso de
esperanto
luzern
1979

1979 · 3 · (73)

Elektronika komerc-kvalita automobila anteno EKA 01

Apliko:

Elektronika komerc-kvalita automobila anteno EKA 01 ebligas plibonigi ricevon de radioelsendado en aŭtomobilo. Samtempe ĝi ebligas munti la antenon plej malproksime de fonto de perturbano (sparkado de motoro, dinamo, alternatoro, regulilo). Oni muntas ĝin sur karpserion de aŭtomobilo kaj en kazo de pli kurta distanco inter la loko por alfikso de anteno kaj radiorecivilo oni povas mallongigi la alkondukan samaksan kablaron.

TESLA
BANSKÁ BYSTRICA N.P.
ZVOLENSKÁ CESTA č. 18

SORĈAJ TAGOJ APUD BALTA MARO

Printempo, tiu vorto mem estas simbolo de beleco, nova vivo, gojo. Mi povas sen troigo diri, ke la IV. Ĉebalta Esperantista Printempo, kiun mi partoprenis en Ustronie Morskie (Pollando) estis simbiozo de ĉio supre menciita.

Belega naturo, neforgeseblaj varmaj tagoj ĉe balta maro, trankvileco, interesa plenvoĉa programo, sed ankaŭ riĉa manĝaĵo kaj perfekta organiza laboro ĉefe dankal Ewa Kuligowska, ĉefsekretario de PEA, estis por reprezentantoj de 8 nacioj faktoroj ne ĉiam troveblaj dum Esperantaj aranĝoj. La aranĝo estis solene inaŭgurita en ceesto de lokaj aŭtoritatoj. La ripozloko Ustronie Morskie, same kiel proksimaj urboj, estis delikate ornamitaj per afiŝoj kaj transparentoj.

Ĉiu povis trovi dum tiu semajno sufiĉe da interesajoj por si. Ni partoprenis koncertojn, prezentadon de filmo pri Kozsalin, trarigardis urbojn, sed ankaŭ grandegan komplekson de ŝtata bieno, kie nin akceptis direktoro de la entrepreno. Oni povis rajdi sur ĉevalon, kanti ĉe bivakvajo, baki kolbasojn kaj vespere danci. Ne estas mia celo raporti. Mi volis nur esprimi mian admi-

ron kaj dankon. Mi bone scias, kia laboro ĝi estis kaj kiel malfacile prepari ĝin helpe de volontuloj.

Mi volas atentigi ĉiujn, kiuj ankoraŭ ne decidigis pri sia libertempo: Ne atendu kaj aligu tuj ĉe ni! Somero estas antaŭ ni kaj atendas nin ankaŭ aŭtuno. Liston de aranĝoj preparitaj de PEA vi trovos aliloke. Kaj travivu ankaŭ similajn miraklajn tagojn. Elkore tion deziras al vi

Z. Křimský

MEM-peranto

La sekvaj vortoj estas parto de la parolo de la prezidanto de MEM, d-ro J. Pethes, antaŭ la partoprenantoj de solidareca konferenco kun Vjetnamio en Helsinko, marĉon 1979, prezentita - unuafoje dm la arango de Monda Packonsilio - en la Internacia lingvo:

Estimata Prezidentaro!
Tre estimataj Delegitoj!

En la nomo de Mondpaca Esperantista Movado estimplene mi salutas ĉiujn partoprenantojn de tiu ĉi Konferenco. Nia movado estas bazita sur la tendaro de multmilaj popoloj parolantaj la internacian lingvon Esperanton. En nia rondo bone konataj diversnaciaj sciencistoj, artistoj, verkistoj kaj laboristoj agadas en amikaj kontaktoj por la Paco.

Ekde la fondiĝo de nia organizo - dum 25 jaroj - per apliko de Esperanto kaj reciproka interkomprenigo, ni evoluis la kontaktojn - senkonsidere al religia, rasa kaj politika platformo - kun ĉiuj popoloj, organizaĵoj kaj individuoj, volantaj defendi la pacon.

Surbaze de tiu agado ni kreis amikan rilaton ankaŭ kun la vjetnamaj esperantistoj, en niaj arangoj kaj presorgano "Paco" ni firmigis la solidarecon al Vjetnamio, ni subtenis ĝin justan batalon. Post kiam la heroa popolo de Vjetnamio venkis la invadon de Usono kaj komencis la pacan reconstruon de sia lando - en la jaro 1975 - saĝnis, ke oni povas forgesi la devizon: "Por la manojn de Vjetnamio!"

Tiam ni konsideris ebla, ke - per la internacia lingvo Esperanto - ni povos konatigi pli facile kun la kulturo kaj evoluo de Vjetnamio, kun la pacema konstrulaboro de la vjetnamaj homoj. Tiel ni volis servi la noblan celdifinon, bazitan je la kreo de Esperanto, efektiviĝi la interkomprenigon kaj proksimigon de la diversnaciuloj, parolantaj malsamajn lingvojn. Mallonge: per niaj kontaktoj ni deziris helpi al la vjetnama popolo por estigi la cirkonstancojn de la paca vivo.

■ ĈSSR - la kvara en UEA ■

"Esperanto" n-ro 3/1979 publikigis laŭlandan liston de la UEA-membroj (asociaj kaj individuaj) dum la jaro 1978. La kvinon de la "plej fortaj" landoj estras Pollando (sume 4 262 m.). Sekvas ĝin Bulgario 4 190, Hun-

gario 3 255, ĈSSR 1 733 m. (1 595 asociaj, 138 individuaj), Svedlando 1 702.

La kvinon postiras iuj el la "grandaj landoj", ekz. Brazilo 1 528, Britio 1 208, Francio 1 234, FRG 1 432, Japanio 1 328, Usono 443. GDR havas 523 UEA-membrojn, Vjetnamio 3 (indiv.), Ĉinio 1.

(jm)

Chemika
komerca entrepreno
BRATISLAVA

PROGRAMO DE LA AGADO:

- aĉetado kaj vendado de la produktoj de ĥemia, kaŭĉuk - prilabora kaj plastofara industrioj, kaj en la propra reto de pomalgranaj vendejoj
- alĝustigado finala preparado kaj pomalgranda pakado de ĥemiaj produktoj por la enlanda merkato
- fabrikado, aĉetado kaj vendado de la teĥnikaj gasoj

Dek mil interesitoj...]

Proksimume tiom da personoj en Sovetunio interesiĝas pri la internacia lingvo Esperanto. El ili duono lernas ĝin en 90 rondetoj de sindikataj kluboj, kulturdomoj, urbaj kaj regionaj komitatoj de komsomolo. La ĉefaj agadformoj estas lingvolernado, aranĝado de programvesperoj, korespondado. Ĉi-tiujn kaj aliajn faktojn konigas sur sep paĝoj de sia esperantlingva suplemento la 16a numero de Moscow News (Moskvaĵ Novajoj) konekse kun la fonda konferenco de Asocio de sovetiaj esperantistoj (ASE).

Kiel klarigas raporto de la preparkomitato de la konferenco, en la agado de sovetiaj esperantistoj aperis lastatempe seriozaj mankoj. Nome rondetoj kaj kluboj laboris disese, studlaboro estis nekontentiga, lerniloj ne estis en sufiĉa kvanto, ĉar oni praktike ne eldonadis ilin. Tial SSOD (Unio de amikecaj societoj), VCSPS (sindikatoj) kaj CK VLKSM (komsomolo) subtenis en sia komuna decido akceptita la 27-an de decembro 1978 proponojn pri la kreo de unueca organizo, kiu kunordigus aktivadon de la esperantistoj en USSR. Novaj Esperanto-kluboj povas esti kreitaj, se ili ricevas aŭspicion de uzinaj (fabrikaj) sindikataj komitatoj aŭ de koncernaj komsomolaj komitatoj, se ili havas ejon, lernilojn kaj kvalifikitajn instruistojn.

Neceson eldonadi lernolibrojn, asocian bultenon, beletran revuon kaj literaturajn verkonjn substrekis ankaŭ Decido de la fonda konferenco kaj en sia raporto la prezidanto de ASE prof. M. Isaev. Li diris i.a. ke estas preparita por eldono granda kolektiva verko "Problemo de internacia helpa lingvo", en kiu estas eksplikataj pluraj aspektoj de teorio, historio, strukturo kaj instruado de Esperanto.

Pliampleksigo de la organizaĵaj formoj kaj metodoj devas kaŭzi ordigon de la esperantista agado apogita je helpo kaj subteno de SSOD, sindikatoj kaj komsomolo sur diversaj niveloj.

(k)

KRONIKO

- Oran geedziĝon festis la 2.6. en Lovosice longjaraj esperantistoj Věra Stanková kaj František Staněk, kiuj konatiĝis en 1926 en EK Praha.
- Forpasis la 6.5. en Gottwaldov Cecilie Prachárová, aĝa 62 jarojn.
- Bildoj de Václav Šimeček estas ekspoziciataj en la Muzeo de husana revolucia movado en Tábor, laborejo Soběslav (17.5.-24.6.1979).

■ La redaktoro de STARO salutis legantojn el ĝia nova restadejo en Budapeŝto, kie li daŭre agadas kiel ĵurnalisti kaj esperantisto.

■ Ankaŭ ĉijare poŝos tre malmultekoste unu ĝis kvin personoj agrable refreŝigi inter junio kaj septembro en du ĉambroj de gardena vilao, proksimume 600 m de la fama valbaraĵo Seč ĝur la rivero Chrudimka. Mangado en proksimaj restoracioj aŭ memstara kuirado en komplete ekipita kuirujo.
skribu al : Ladislav MRÁZEK
Gagarinova 378/1o 53009 Pardubice.

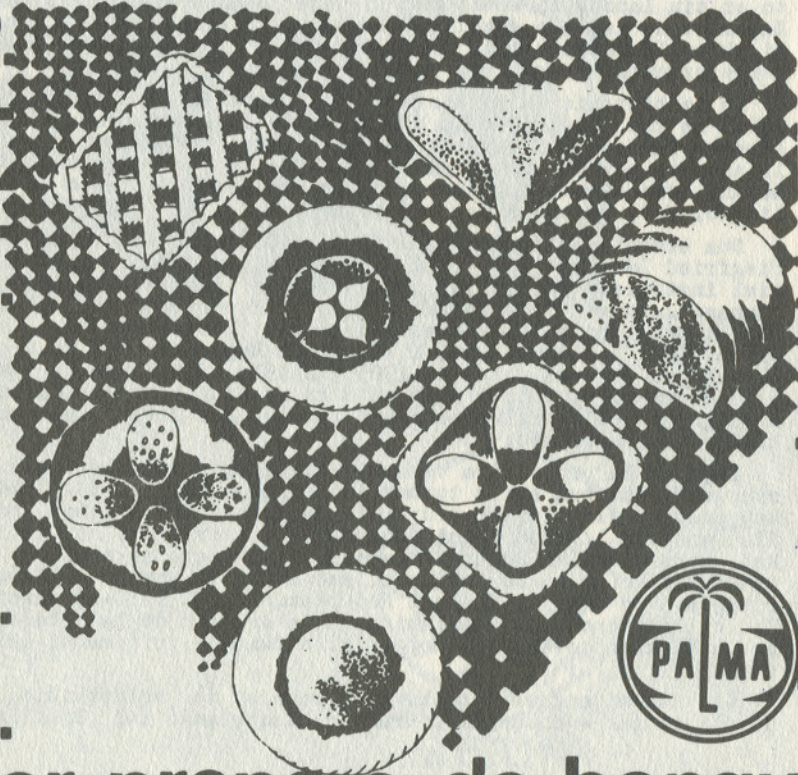
visa^{KAJ} smetol

lahôdkové mliečné margaríny na prípravu chutných koláčov

Maslové, linecké, orieškové a iné cestá ľahko pripravíte s použitím niektorého z lahôdkových mliečnych margarínov.

VISA a SMETOL rovnako výborne vyhovujú na prípravu kysnutého cesta, cestá v prášku ako sú linecké s kokosom, vanilkou a pod.

*konataj laktaj margarinoj

por preparo de bongustaj kukoj*

La verko de Schleyer post 100 jaroj ■

Antaŭ unu jarcento, en 1879, J. M. Schleyer publikigis en poezia revuo la unuan priskribon de sia internacilingva projekto, kiun li nomis VOLAPUK. En la sekva jaro la unua libroforma volapuka gramatiko aperis en Sigmaringen apud Konstanz, kaj sekvis ĝin germana-volapuka vortaro.

La plej fruaj adeptoj de Volapuko estis germanlingvanoj. Baldaŭ la nova lingvo disvastigis en slavaj landoj. La unua ruslingva propagandilo pri Volapuko estis eldonita en Brno en 1884. Tiu kvarpaĝa broŝuro, enhavanta mallongan gramatikon, estis verkita de du balt-germanoj, F. Waldmann kaj A. Slefocht. Laŭ Bibliografio de Internacia Lingvo de Petro E. Stojan, la unua ĉeĥa gazetartikolo pri Volapuko, titolita "Mluvnice světomluvy Volapuk" ("Gramatiko de la mondlingvo Volapuk"), aperis en Moravské Noviny (Velké Meziříčí) en 1887.

Ŝajnas, ke František Vladimír Lorenc (1872-1957), la unua esperantisto en Ĉeĥoslovakio, estis ankaŭ la unua volapukisto en tiu lando. Li estis nur 15-jara junulo, kiam li lernis Esperanton, kaj tio signifas, ke li proprigis Volapukon al si, kiam li estis eĉ pli juna. Li ankaŭ korespondis kun J.M. Schleyer mem.

Se la historio de la disvastiĝo de Esperanto en Ĉeĥoslovakio ne tro malsimilas la historion de la movado en aliaj europaj landoj, oni povas supozi, ke pluraj esperantistoj de la pionira periodo venis el la vicoj de la volapukistoj, kies movado komencis disfali nur unu jardekon post la lanco de la lingvo. F.V. Lorenc estas unu ekzemplo.

Dua eksvolapukisto-esperantisto en Ĉeĥoslovakio estis d-ro Siegfried Lederer (1861-1911). Li estis germano, kiu oficis kiel instruisto pri la latina kaj helena lingvoj en praga gimnazio. Antaŭ 1908 Lederer aligis al Esperanto, ĉar en tiu jaro li kunfondis la Esperanto-societon "Verda Stelo" en Prago. Ekde tiu sama jaro, li instruis Esperanton en komerca lernejo en la sama urbo. De 1909 ĝis 1914 li eldonadis en Wolfenbüttel, Germanio, sian antaŭan volapukistan periodaĵon Rund um die Welt kiel Esperantan revuon, kun Albert Schramm kiel ĉefkunlaboranto.

Kvankam la organizita volapuka movado jam delonge sekvis sian ĉefgvidanton en la tombon (Schleyer mortis en 1912), kelkaj adeptoj de Volapuko pluportis la torĉon kaj ankoraŭ hodiaŭ uzas la lingvon - pli-malpli - pro evidente nepraktikaj, sentimentalaj motivoj. Tamen, ilia lingvo ne estas la ortodoksa Volapuko de Schleyer, sed modifita versio ellaborita de d-ro Arie de Jong el Nederlando en la 1930-aj jaroj. Tiu ĉi lingvo certe neniam ricevus la aprobon de la badena prelato, kies movado estis pereigita fare de reformemaj skismuloj.

Ĝis nun mi sukcesis malkovri plenmanon da volapukistoj - ne pli ol dek - en Anglio, Francio, Nederlando kaj Brazilo.

MODO POR VI

ELEGANTAJ
VESTAĴOJ
HARMONIAS
EN MODA
LINIO
KUN
KVALITA
ŜTOFO

ODEVNE ZAMODI
TRENČIN

MERINA
TRENČIN

Ili formas specon de skeleto movado, kiu ĉi-jare, okaze de la centjara jubileo de la ŝlejera lingvo, celas direkti atenton al Volpuko, por ke ĝi ne tute formalaperu en forĝo. Se ankoraŭ restas fidela adepto de Volpuko ekzemple en Ĉeĥoslovakio, li estas tute izolita kaj nekonata al aliaj samlingvanoj.

B. Golden (teksto mallongigita)

Internacia pacmarŝo en Jablonec

Ek al! Dum la starto en Jablonec (meze prezidanto de Distrikta Paĉkonsilio M. Ĉramosta).

La VII-an internacian pacmarŝon sub aŭspicio de distrikta paĉkonsilantaro organizis la 22-an de aprilo esperantistoj en Jablonec nad Nisou. De la Placo de paco (Mírové náměstí) ekmarŝis pli ol 400 partoprenantoj, esperantistoj el diversaj kluboj de Ĉeĥoslovakio, GDR kaj Pollando, turistoj, pionirgrupoj kaj uzinaj kolektivoj. Kelkaj antaŭ la starto atentigis, ke ili partoprenas jam la sepaŭ fojon. La arango havis jam bonan nerompeblan tradicion. Ĉi-jara marŝo estis samtempe manifestacio okaze de la estrara kunsido de Tutmonda Paĉkonsilantaro en Prago.

Survoje partoprenantoj honorigis memoron de viktimoj de la nazia koncentrejo en Rychnov ĉe Jablonec kaj preterpasis ankaŭ la domon en Frýdštejn, kie estiĝis unu el organizaĵoj de komunista partio en norda Bohemio en majo 1921.

Ĉiuj partoprenantoj estis kontentaj, la vetero favoris. Kune kun plej spertaj turistoj oni tuĵ decidis, ke la venontjara arango nepre enhavu ankaŭ la marŝon je distanco de 35 km tra malmulte konata regiono sub la monto Ještěd. Honoran premion por la plej multnombra Esperanto-klubo transprenis esperantistoj el la pola Bydgoszcz. Premiojn de Distrikta Paĉkonsilantaro, Esperanto-klubo kaj Kulturcentro Jablonec laŭtradicie ricevis aliaj grandaj kolektivoj, turistoj, junpioniroj, plej junaj kaj plej agaj partoprenantoj kaj kompreneble ankaŭ reprezentantoj de eksterlandaj kluboj.

Amikan renkontiĝon ĉe la direktoro de Kulturcentro Jablonec partoprenis prezidanto de Distrikta Paĉkonsilantaro Mirko Ĉramosta kaj estraranoj ing. Václav Kýnl kaj Miloslav Jíra, estrarano de ĈEA Josef Novák, reprezentantoj de praga EK L. Kynčl kaj J. Šperling kaj gvidantoj de esperantistaj grupoj el Bydgoszcz, Świebodzice kaj Meissen. Oni alte taksis la aktivecon de l' esperantistoj en Jablonec, kiuj per diversaj internaciaj arangoj kun najbaraj landoj jam pli ol dek jarojn efike kaj sukcese subtenas la ideon de internacia

amikeco. Siavice oni kun plezuro akceptis memordonacojn (flageto kaj publikaĵoj) de esperantistoj el Bydgoszcz kaj Přerov.

Tre alta rekono de nia laboro estis la vortoj de M. Ĉramosta, nome ke tiagrada kunlaboro inter paĉkonsilantaro kaj esperantista klubo estas versaĵne tre rara en nia lando kaj ke la dokumentojn pri nia komuna agado oni vidos en ekspozicio okaze de la estrara kunsido de Tutmonda Paĉkonsilantaro en Prago.

M. Jíra

Vademekum esperantského propagandisty

Kaĵdý esperantista ví, že pro propagaci mezinárodního jazyka je nejdůležitější racionální, přesvědčivá, moderní argumentace, jelikož právě v této oblasti je zakoreněno nejvíce předsudků, falešných informací a neznalostí vůbec. Proto jako na zavalanou přichází knížka redaktora STARTA Oldřicha Kníchalů "Světadíl bez tlumočnicků", která neobyčejně zasvěceně a na úrovni současných poznatků a světové situace probírá v deseti kapitolách ze všech aspektů problém mezinárodního jazyka. Čtenář se doví zajímavé informace o teorii mezinárodního jazyka, o strojovém překládání, o problému tlumočnictví, o dějinách mezinárodního jazyka, o gramatice a struktuře esperanta, o esperantských organizacích, o vztahu socialistického a esperantského hnutí a o mnoha dalších zajímavých problémech týkajících se mezinárodního plánovaného jazyka. I zkušený esperantista se doví mnoho nových aktuálních informací anebo dokáže si zaktualizovat fakta, která se stala již propagandistickým klišé.

Kniha je napsána poutavě, živým jazykem a je srozumitelná různým čtenářským vrstvám; neměla by proto chybět v žádném esperantském kroužku a u žádného aktivního esperantisty, nikoliv však jako okrasa knihovny, nýbrž jako každodenní nástroj k přesvědčování široké veřejnosti o významu a potřebě mezinárodního plánovaného jazyka.

V příštím vydání by bylo vhodné rozšířit odstavec o esperantském hnutí v ČSSR mezi světovými válkami (zmínka jen o brněnském a pražském klubu je příliš stručná) a věnovat několik poznámek bouřlivému rozvoji nové vědy o mezinárodním jazyku - interlingvistice. Vtipná grafická úprava je často znehodnocena seříznutím při vazbě. A konečně obecná bolest esperantských publikací: použití jiné barvy než zelené se považuje zřejmě za svatokrádež. Výsledkem je pak neobyčejně barevná monotonie esperantských knížek, propagačních materiálů, plakátů.

TUB-LAMINATEJOJ
KAJ FERFABRIKOJ
CHOMUTOV

TRADICIO
KVALITO
FIDINDECO

(Oldřich Kníchal: Světadíl bez tlumočnicků. Deset kapitol o mezinárodním jazyku. Český esperantský svaz, Praha, 1978. 132 stran. Cena 13,-- Kčs. K dostání v sekretariátu ČES, Jilská 10, 110 00 Praha 1.)

Dr. J. Jermář

-o-o-e-o-o-

I když jsem si mohl knihu dosud jen prohlédnout a tu a tam přeléstnout kus textu, nabyl jsem hned dojmu, že jde o moderně pojatou a zpracovanou monografii o naléhavé nutnosti nového přístupu k řešení otázky mezinárodního dorozumění cestou zjednodušení komunikace využitím plánovaného jazyka.

(Z dopisu J. Maříka)

N. Aleksiev 70jara

Unu el la plej fortaj kaj rimarkindaj figuroj de la bulgara kaj entute de la nuntempa internacia Esperanto-movado. La fama bulgara verkisto, akademiano Georgi Karalavov ("La bofilino" aperis 1959 ankaŭ en Esperanto), kiu studis kune kun Nikolčo Bogdanov, kiel Nikolčo Aleksiev nomigis kiel studento, iam nomis lin "cizelita ŝtono", ĉar ĉie kapablas majstri la starigitajn taskojn.

Kiel socia aganto li baldaŭ pruviĝis tre kapabla, kunorganizis strikojn, laboris kiel ĵurnalisto, agadis kiel laborista esperantisto en la tempo de la blanka teroro en Bulgario. Pli ol 7 jarojn li pasigis en la karceroj de la faŝisma Bulgario kaj pro lia komunistagado estis forpelita de la universitato. Inter 1946-1952 ĉefredaktoris la centran organon de la bulgaraj sindikatoj Trud (Laboro). Li estis sekretario de la Centra Konsilantaro de Sindikatoj, vicprezidanto de la Komitato por Amikeco kaj Kulturo Rilatoj kun eksterlando, lastatempe membro de la Tutmonda Packonsilantaro.

N. Aleksiev apartenis al la plej aktivaj esperantistoj de BEA kaj estis de 1964 - 1976 ĝia prezidanto. Kun lia nomo estas intime ligita la evoluo de MEM dum la lastaj 15 jaroj. Al nia ŝatata kaj estimata jubileanto ni deziras elkore ankoraŭ multajn kreivajn jarojn.

(db)

HORIZONTO DE SOVETA LITOVIO.

Interesan legaĵon proponas la nova 45paga kajero eldonita de Litova societo de amikeco kaj kulturaj rilatoj kun eksterlando (1979). Tiaj estas ekzemple artikoloj pri la kultura vivo en Litovio kaj pri la agado de la tieaj

esperantistoj (400 jaroj, Zamenhof kaj Litovio, En Esperanto-Klubo de Kaunas, Trairita vojo k.a.). Krome aperas kelkaj beletraj tradukoj de konataj litovaj verkistoj kiel E. Mieželaitis, V. Dautartas kaj ankaŭ originaj verkoj de la Esperanto-auto-roj.

FABRIKOJ DE MUEL-MAŜINOJ,
nacia entreprenoj
PARDUBICE
trusto de la entreprenoj "Chepos"
portanto de la ordeno "Por la meritoj pri la konstruado"
la entreprenoj de la 50-a datreveno de KPĈS
laŭreato de la ŝtata premio de Klement Gottwald

PROJEKTAS, FABRIKAS KAJ MUNTAS

- ŝtalajn silojn por greno
- kompletajn ekipaĵojn por la gren-siloj
- kompletajn ekipaĵojn por la nutraj-farejoj
- kompletajn ekipaĵojn por la gren-mueliloj
- sekigejojn de greno kaj la pluajn maŝinojn por la postrikolta prilaboro de greno
- produktoliniojn por la grajnigo de la sekigitaj furaĝoj, luzerno, pajlo kaj ceteraj nutro-miksaĵoj
- terkulturajn helico-transportilojn por la transportado de la sil-deponita nutraĵo
- bakistajn fornojn kaj pasto-porciilojn

Eksportanto:
TECHNOEXPORT BRATISLAVA,
Jašíkova 6

La marko "TMS"
tradicio - majstreco - solideco

EKSSPORTANTA ENTREPRENO
KUN LA CENTJARA TRADICIO

PARDUBICE KAJ TRNEC JUBILEAS

La 7-an de aprilo 1979 solenis ESPE-RANTO-KLUBO en KD ROH DUKLIA PARDUBICE la 70-an datrevenon. Okaze de ĝi estis aranĝita Renkontigo kun pacdefendantoj, kiun partoprenis reprezentantoj de komunista partio, de Distrikta packonsilantaro, de ĈEA, UEA, MEM, gemela Esperanto-grupo Berlin-Lichtenberg, de Centra Laborrondo en Berlin kaj de EK en Pirna, GDR.

La renkontigon omagis versoj de Jiří Koríněk: Sulko longa sepdek jarojn, kiujn interpretis Eva Seemannová (sur la bildo). Post prelego pri historio de la klubo sekvis alparoloj de gastoj, kies ĉeftemo estis la paco.

Al posttagmeza kulturprogramo kontribuis lernantoj de LŠU, de ZDŠ Studánka, Eva Seemannová kaj operkantisto M. Smyčka.

-0-0-0-0-0-

Antaŭ 45 jaroj estis en Trinec fondita E-klubo, kiel Loka Grupo de Regiona Esperantista Ligo. REL estis fondita tri jarojn pli frue - en 1931; ties centro estis Český Těšín kaj ĝia prezidanto estis unu el la kunfondintoj L. Krysta. En Trinec jam en 1920 okazis E-kurso, kiun gvidis prof. Leopold Kronenberg kaj la finlernintoj dum kelkaj jaroj kunvenadis en Laborista domo en Trinec. E-klubo tiam ankoraŭ ne estis fondita oficiale.

Al sukcesaj atingoj trinecanoj kalkulas en la jaro 1936 organizitan E-kurson, kiun gvidis geedzoj Seppik el Estonio. Ĝin partoprenis pli ol 170 adeptoj.

Antaŭvespere de esperantistaj renkontiĝoj sur monto Ĉan-
torio estis en Trinec organizataj vesperoj kun kultura kaj
amuzaj programoj, estis aranĝitaj E-kursoj, autobusaj ekskur-
soj en- kaj eksterlandaj kun vizitoj al esperantistoj, vo-
jagprelegoj kun lumbildoj, ekspozicioj, ktp.

En la lasta tempo oni sukcesis plijunigi la estraron de
LG, aligis ankaŭ kelkaj gejunuloj. Al plijunigita estraro,
kun Karolo Madzia en la frunto oni deziru multajn sukcesojn.

(po)

RONDETA VIVO

B R N O - Poezia vespero okazinta la 20.3. en prezento de E. Seemannová ravis multnombrian ĉeestaron. La artistino recitis el poeziaj verkoj Nia sinjorino Božena Němcová de F. Halas kaj el Kanto pri Viktorka de J. Seifert, ambau en la traduko de J. Korínek. Valoran kaj alt-nivelan paroladon pri nacia literaturo en la internacia lingvo prezentis al la klubano la 3.4. d-rino M. Šaturová el Bratislava.

F R Ý D E K - M Í S T E K - En kafejo ESPERANTO la 20.5. 1979 en prelego-ciklo "Interesaj profesioj de esperantistoj" - Infanlando el vidpunkto de psikologo parolis A. Holčáková. Post la parolado sekvis diapozitivoj kaj filmo el la infankongresoj.

P A R D U B I C E - Vesperon de solidareco kun la vjetnama popolo oni aranĝis la 10-an de majo. Ĉeestis vjetnamaj studentinoj el la urba altlernejo. La prelego enhavis porpacan ideon laŭ la vortoj de Ho Ĉi Min: "Nenio estas pli valora ol sendependeco kaj libereco". Sekvis diskutado kun la studentinoj

pri ilia patrolando. La vjetnamaj gastoj ricevis memor-donaĵojn kaj la gastigantoj petis transdoni sincerajn salutojn de esperantistoj el Pardubice al la vjetnama popolo.

T Á B O R - Esperantista Klubo aranĝis la 21.5.1979. letervesperon. Venintaj leteroj liveros interesan materialon por informoj kaj ebligas kontaktojn kun eksterlanda samideanaro.

Táborský zpravodaj daŭre publikigas informojn el la movado.

T Ě P L I C E - Amika renkontiĝo kun germanaj esperantistoj el Freiberg (GDR) okazis la 19-an de majo. Oni aranĝis marŝon, kantis esperantlingve kaj firmigis amikecon. La gastoj pridonacis ĉeĥajn amikojn kaj invitis ilin al sia hejmloko.

Ů S T Í N / L A B. - ERĉe ODKP en Ústí nad Labem, havigas regulajn kunvenojn ĉiuj-aŭde en Domo de Kulturo je la 19a horo en klubejo 112. El aranĝoj dum la pasinta jara periodo menciindas i.a. la solena programo 29.3.1978 kun prelego de doc. d-ro V. Novobilský, CSc: "Apliko de Esperanto por batalo por paco kaj por la propagando de ĈSSR eksterlande" kun koncerto de arioj kaj kantoj en

TATRÁSKLO TATRÁSKLO

SKLO TATRÁSKLO TATRÁSKLO

TATRÁSKLO TATRÁSKLO TATRÁSKLO

TATRÁSKLO, trusto de produktantoj de vitro, TRNAVA
FABRIKAS EN JENAJ FABRIKOJ:
Spojené sklárne, n.p.
Lednické Rovne

Stredoslovenské sklárne
n.p. Poltár

Skloplast, n.p. Trnava
Skloobal, n.p. Nemšová

TATRÁSKLO TATRÁSKLO TATRÁSKLO

Výskumný a vývojový ústav
sklársky Trenčín

SKLO TATRÁSKLO TATRÁSKLO

DIVERSSPECIAJN KEMIAJN KAJ INDUSTRIAJN KAJ LABORATORIAJN VITROJN, VITRÓTUBOJN, VITRAJN FADENOJN, VITROŝTOFOJN KAJ PLUJAJN PRODUKTOJN.

NI EKSPORTAS EN 57 LANDOJ DE LA MONDO PERE DE:

OZO Ŝkloexport
PZO Ĉsl. Keramika
PZO Merkuria
PZO Jablonex
PZO Tuzex
PZO Transakta

TATRÁSKLO TATRÁSKLO TATRÁSKLO

SANDRIK DOLNÉ HÁMRE N.P.
NOSITEĽ RADU PRÁCE
HODRUŠA-HÁMRE

SANDRIK VYRÁBA OCEĽOVÉ KANISTRE NA POHONNÉ HMOTY O OBSAHU 10 A 20 L A VYLIEVACIE NÁDSTAVCE NA KANISTRE V PEVNOM I OHYBNOM PREVEDENÍ. POLOVICA ROČNEJ PRODUKČIE KANISTROV JE URČENÁ NA EXPORT TAKMER DO CELÉHO SVETA. STAŇTE SA I VY OBCHODNÝMI PARTNERAMI SANDRIKU - PODNIKU S DLHOROČNOU TRADÍCIU.

SANDRIK FABRIKAS ŠTALAJN KANISTROJN POR BRULAĽOJ, LA VOLUMENOJ 10 KAJ 20 L, KAJ LA VERŠ-AKCESORAJOJN AL LA KANISTROJ, KAJ NEFLEKSEBLAJN KAJ FLEKSEBLAJN, LA DUONO DE LA JARA PRODUKTOKVANTO DE LA KANISTROJ ESTAS DESTINITA POR LA EKSPORTO PRESKAŬ EN LA TUTAN MONDON. ANKAŬ VI KOMERCE EKRIĴATU KUN SANDRIK - KUN LA ENTREPRENO DE LONGJARA TRADICIO.

LA TROTILO POR LA PLEJ JUNAJ KONKURSANTOJ - K 6501
LA DETALKOMERCA PREZO: 145,- KčS

Fabrikoj por infanaj veturiloj, nacia entrepreno, Mělník-fabriko DUCHOV produktas trotilojn, infanajn, pupkaŝetojn kaj infanajn pedalojn aŭtomobiletojn. 75 jaroj de tradicio garantias la kvaliton.

TDV

SEMPRA
KROMĚŘÍZ

Materiam
konstativamoj

Estimataj genditoj!
Mi ieritas vin kore al la vende ekspozicio de la ornama
gardenarstanoj

La ekspozicio estos alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.
La ekspozicio estos alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.
La ekspozicio estos alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.

En la ekspozicio ni ofertas al vi la larĝan sortimenton de
gardenarstanoj, kondieroj, plantoj por gardenarstanoj, pernamoj,
suklam-kolektiloj k. a.

Al la programoj de la ekspozicio, ekde la 1.00 ĝis 17.00 h.
La vendado estas alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.
La vendado estas alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.

La reserado en la ekspozicio estas alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.
La reserado en la ekspozicio estas alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.
La reserado en la ekspozicio estas alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.

La ekspozicio estas alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.
La ekspozicio estas alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.
La ekspozicio estas alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.

SEMPRA Kromĉřiz

Atentigebla pri la ekspozicio estas alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.
Atentigebla pri la ekspozicio estas alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.
Atentigebla pri la ekspozicio estas alirebla ekde la 9.00 ĝis 17.00 h.

TUTJARA OLEO POR MOTORO

MAADIT

SUPER

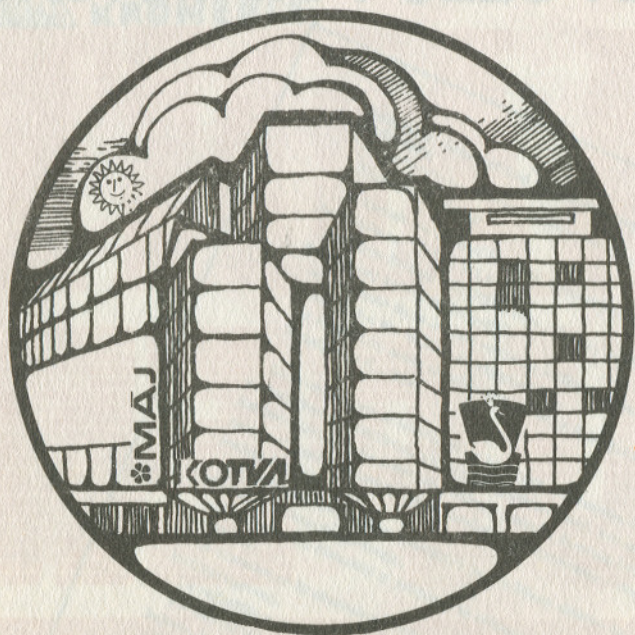
VIKOSTATIK

plej alta kvalito kun konstanta
efiko de gudro

SAE 10W/40

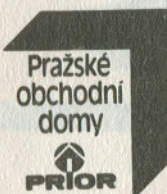

BONAJ AĈETOJ EN "PRIOR", PRAGAJ MAGAZENOJ

- multnombraj servoj al la klientaro
- malfermite ankaŭ sabate
- vendado je ĝirĉekoj kaj ĉiuspecaj pruntoj
- mempriservejoj kaj libera elektado de varoj
- parko por personaj aŭtomobiloj en la magazeno KOTVA

Kotva
Máj
Bílá labuť
Letná
Dětský dům

la razadon
per la elektra razilo
pliagrabiligos kaj plifaciligos

Lavandon
ELECTRIC

REKTIGOS LA BARBOHAROJN
KAJ EBLIGOS PERFEKTAN RAZOSENBARBIGON.
MOLIGOS LA HAŬTON,
REFREŜIGOS ĜIN PER MENTOLO
KAJ PARFUMOS PER LA LAVENDA BONODORO.

LAVANDON ELECTRIC
ESTAS ANKAŬ POR VI

KOMFORTE

RAPIDE

VI AĈETOS

EN KOOPERATIVAJ

UNIVERSALAJ

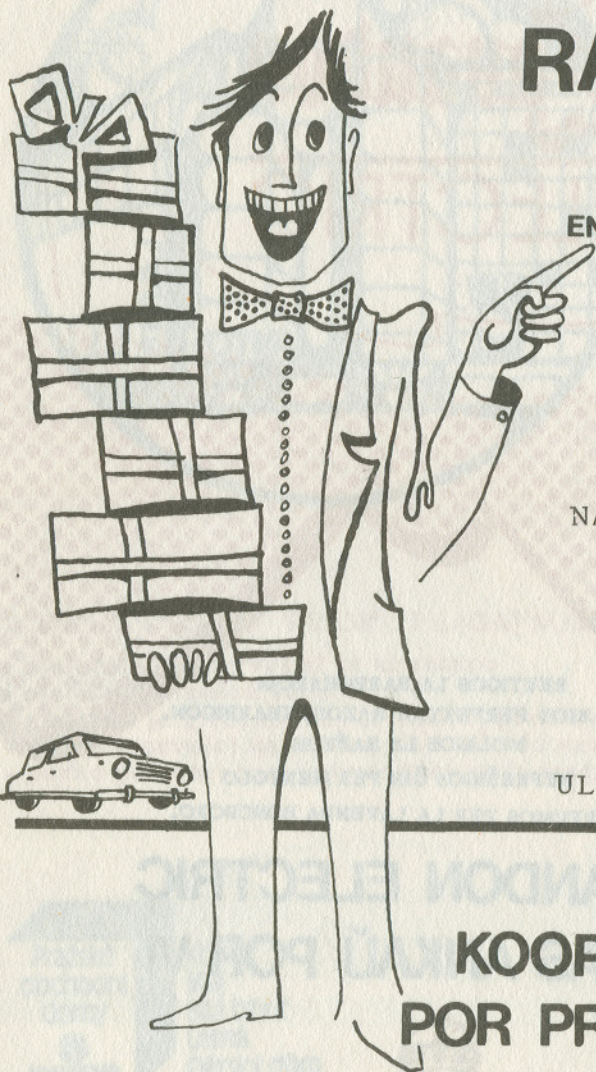
MAGAZENOJ

PETŘINY
PRAHA 6
NA PETŘINÁCH 55

ŠÁRKA
PRAHA 6
LENINOVA 695

PANKRÁC I.
PRAHA 4
UL. M. PUJMANOVÉ

VČELA KOOPERATIVO POR PRAGANOJ

Esperanto sub gvido de M. Smyčka, recitvespero de Eva Seemannová el poezitradukoj de J. Kořínek. En la nord-bohemia ĵurnalo Průboj aperis pluraj artikoloj pri E-disaŭdigoj el Moskvo kaj pri E-o en servoj de paco de J. Kořínek, Varna 1978 de O. Antoš kaj aliaj. J. Kořínek liveris tradukojn de ĉ. 175 poemoj el pluraj poemaroj de poeto J. Karen, de kelkaj poemoj de J. Wolker kaj de pluraj kantoj por uzoj de E-kluboj. V. Novobilský kaj J. Kořínek kompilas, kompletigas kaj retajpas novan trusisteman kartotekon de tradukoj el ĉeĥa kaj slovakaj literaturoj.

Ĝi superis jam multe 1 000 kartojn. En ĉeĥa literaturo: aperis de ing. R. Rychlý, CSC, "Novaj trovaĵoj de mineraloj en Norda Bohemio"; referaĵo por la teknika konferenco en Zilina.

Doc. V. Novobilský aperigis en Almanako de la Pedagogia fakultato en Ŭstí n. L. sur p. 5 - 23 traktaĵojn "Informadiko kaj problemoj de unueca planlingvo en la periodo de sciencteknika revolucio".

Z N O J M O - "Vesperon de Esperanto" kun bildkartoj el la tuta mondo kaj kulturajn vesperon partoprenis multaj esperantistoj kaj ĵunaj esperantistoj.

KONTRAŬ PRESĴOBOLDOJ

Nia leganto W. Hebda prave atentigas pri pluraj preseraroj en STARTO, precipe sur reklampagoj. Nepre ili estas limigendaj je minimumo. Sed oni bv. prikonsideri ankaŭ jenon: manuskriptoj, kiuj atingas nin, plejparte ignoras elementajn regulojn de la Esperanta gramatiko aŭ ili estas ofte senmotive skribitaj ĉeĥe (ekz. por la rubriko Rondeta vivo/). Ĉu la genĵintoj konscias, ke tiajn necesas refari, plibonigi aŭ eĉ traduki ilin aŭ almenaŭ korekti por ankoraŭ neta tajpado, kio plialtigas riskon de pres- kaj aliaj eraroj? Resume do - oni komencu ĉe la komenco kaj klopodu eviti tiajn erarojn jam kompilate informojn aŭ artikoletojn!

(r)

PRI HUNGARA KONSILIA RESPUBLIKO

La prelegintoj en Svitavy (meze) kun repr. de Laborula klubo O. Káleka (maldekstre) kaj J. Karel

P R A G O - VESPERON PRI LA HUNGARA KONSILIA RESPUBLIKO, kies 60jara datrevenon oni rememoras en tiuj ĉi monatoj, aranĝis la 17an de majo Ĉeĥa Esperanto-Asocio kunlabore kun Hungara Kulturcentro en Prago. Kvindeko da ĉeestintoj aŭskultis la programon el autentikaj tekstoj kaj bildoj, kiun prezentis P. Rados, M. Koyács kaj T. Somogyi el Budapeŝto. La programo en majo spektis ankaŭ la esperantistojn en Ĉeĥ, Ĉeske Budějovice, Svitavy kaj Ostrava.

internacia panoramo

A F R I K O - En Afriko milionoj da homoj suferas pro gravaj okulmalsanoj, kaj 75 % da homoj estas kuraceblaj per preventa kuracmetodo aŭ tuja helpo. Esperantistoj el pluraj europaj landoj jam kolektis la necesajn sumojn por plena ekipa de du veter-
klinikoj, ankaŭ kun kuracistoj, asistantoj kaj flegistinoj por Kenjo kaj Malavio. Tiel oni savas la vidkapablon al dek miloj ĉiujare. Nun denove ili kolektas monon por la tria oftalmologia veter-
kliniko kaj samtempe por la kvara por Kamerunio. Sur ĉiu veterkliniko estas surskribo: Oftalmologia kliniko de D-ro L. L. Zamenhof.

B U L G A R I O - Prezidanto de Bulgara Esperanto-Asocio H. Gorov estis eminentigita de Todor Živkov per alta ordeno de Georgi Dimitrov, pro sia aktivecoj sur kampoj socia kaj esperantista.

Ĉ E Ĥ O S L O V A K I O - En la nova horaro de Ĉs. fervojoj valida ekde la 27.5.n.j. kaj eldonita de Federacia Trafik-Ministerio, klarigoj estas cititaj en Esperanto. Horaroj de Hungario, Danlando kaj Italio ankaŭ aperigas klarigojn jam dum pluraj jaroj en la internacia lingvo.

P O L L A N D O - Konferenco pri kulturo sub auspicioj de Universala Esperanto-Asocio okazis ekde la 20-a de majo ĝis la 3-a de junio 1979. Ekde la 20. - 26. de majo la

IV-a Ĉebalta Esperanto-Printempo Koszalin-Mielno. Ekde la 27. - 30. de majo "Gdanskaj proponoj", Gdansk.

La 18.3.1979 la Pola Televido okazigis tuthoran programon pri praktika apliko de Esperanto. Parolis pluraj eminentaj aktivuloj de la movado, redaktoroj, aktoroj, verkistoj.

S A N M A R I N O - Ĝenerala direktoro de UNESKO s-ro A. M. M Bow vizitis en decembro 1978 respublikon Sanmarino okaze de la 30-a datreveno de Universala Deklaracio de la Homaj Rajtoj. Sur la limo bonvenigis lin grupo da junaj esperantistoj, kiuj salutis lin en la internacia lingvo. En la registara palaco okaze de la oficiala ceremonio Esperanta Junularo kantis sub gvido de profesoro M. Michelotti la Esperon por emfazi la internaciigon de la soleno. Fine la ĝenerala direktoro gratulis la ĉeestantojn pro la meritoj.

O R N I T O L O G I O - Ornitologia Esperanto-Rondeto asociigas kelkcent sciencistojn kaj interesatojn el 29 landoj, kiuj okupigas pri la vivo de birdoj, ilia protekto antaŭ minaco de la civilizo kaj volas ĉesigi ilian pereigadon ĉefe dum tempo de migrado. Aperis ankaŭ speciala ornitologia vortaro.

R A D I O - En la jaro 1978 okazis 2 788 regulaj radio-disaŭdigoj en la Internacia lingvo pere de 15 radio-stacioj. La disaŭdigoj entute daŭris 1 018 horojn. En 1977 okazis 2 523 disaŭdigoj de 14 radiostacioj en daŭro de 947 horoj.

z ĉinnosti komise mládeže

ESPERANTSKÁ OLYMPIÁDA DO NOVÉHO KOLA

V Okresním domě pionýrů a mládeže v Opavě se ve dnech 7. - 8. dubna 1979 konal jarní seminář mládeže, kterého se zúčastnilo více než 30 lidí. Účastníci byli seznámeni s historií myšlenky mezinárodního jazyka, se strukturou svazových orgánů, se zásadami vyučování esperanta, s mírovou prací ĉs. esperantistů a s ĉinností zkušební komise. Se zájmem se setkaly i přednášky o esperantu ve filatelii, o esperantských křížovkách a esperantské olympiádě. Kulturní program byl vyplněn večerem vzpomínek na Járu da Cimrmana a návštěvou Památníku P. Bezruče.

Letos na podzim bude zahájen tříletý cyklus šesti seminářů zakončených zkouškami. Semináře budou na sebe námětově navazovat. Zúčastnit se mohou pouze ti mladí aktivisté, kteří jejich místní skupiny předem přihlásí na celý cyklus.

Komise má k dispozici asi dvacet adres gruzínských mládežníků ve věku 17 - 26 let, kteří si chtějí dopisovat s našimi mládeži. Adresy žádejte u P. Deáka, Máchova 4, 415 01 Teplice v Ĉechách.

Ve STARTU 3/78 bylo vyhlášeno 1. kolo Esperantské olympi-

Automata lavmašino
TATRAMAT 353

plenumos
ĉiujn
posedantojn

TATRAMAT
nacia entrepreno
POPRAĐ
ĈSSR

nacia entrepreno, Chrudim

projektas, produktas kaj muntas ekipaĵojn por longdistanca

✿ bendtransporto en enteraj minejoj

ekipaĵojn por deponeja mastrumado plue ĝi elfaras levĉarojn kun flankaj ŝarĝeblo de portkapablo 5t kaj 6,3t kaj devirsspecajn pesilojn

ady 1978. Zúčastnilo se ho jedenáct soutěžících. Všichni splnili podmínky soutěže a postupují do dalšího kola. Jsou to: D. Berndt z Berlína, I. Drbohlavová z Turnova, J. Duda z Olomouce, L. Filipová z Chropyně, J. Hrbek z Nové Vsi, H. Jánová z Českých Budějovic, E. Jeřínková z Třebíče, F. Kloučková z Mělníka, Ing. J. Mastný z České Lípy, J. Riedl z Hradce Králové a J. Tomíček z Ríkovice. Všichni účastníci dostali diplom za absolvování 1. kola a budou zapsáni do Kroniky komise mládeže ČES. Úkoly druhého kola dostanou na svoji adresu, protože pouze oni se mohou tohoto kola zúčastnit. Pro ostatní zájemce vyhláší komise mládeže nové 1. kolo:

- Úkol č. 1: Vyberte jednu slovtvornou předponu, vytvořte s její pomocí 10 slov od různých slovních kmenů a užit je ve větách.
- Úkol č. 2: Napište esperantsky o své nejoblíbenější knize nebo filmu.

Pište pokud možno strojem na formát A4 a neopomeňte uvést svou adresu, rok narození a toto písemné prohlášení:

"Přihlašuji se do 1. kola Esperantské olympiády 1979 a prohlašuji na svou čest, že jsem úkoly odnikud a od nikoho nepopsal, nýbrž jsem je vypracoval sám bez cizí pomoci.

V ..... dne .....1979. Podpis

Úkoly odešlete co nejdříve na adresu: M. Malovec, Slovákova ul.9, 602 00 Brno.

Karel Navrátil:

ONI NE PLU KAPTOS MIN

Ĝi sukcesis! Kun lastaj restoj de forto mi kuratingis la tramon kaj per kubutoj sukcesis ankoraŭ malfermi la preme-gantajn pincilojn de porĉo. Kline mi suriris ŝtupareton, disciplinite mi tenis min ĉe stango kaj atendis, ĝis mia koro refalos el gorgo en la lokon, kie ĝin kuracistoj pleje ŝatas vidi. En tiu momento mi ekvidis sin. Ĝi staris kelkajn pa-sojn de mi, sed ne tiom malproksime ke mi ne povu vidi ĉion, kio estis reklamata. Sufice estis da tio kaj ĉio kun etike-do de la plej alta kvalito.

Mi spiregas pene sed malgraŭ tio ŝveligas mian bruston kaj enŝovas mian ventron. Ŝajnis al mi, ke ŝi observas min. Sen-dube mi vekis ŝian intereson pro mia valorega sportfaro. Cer-te, kiam mi dece laorde ekkuregas, vere mi havas ankoraŭ rapidecon. Plezuro por okuloj. Ĝi eĉ ridetas.

Ĉu eble je mi ...? Por esti certa, mi rerigardis ĉu ŝia simpatio hazarde ne apartenas al iu alia. Malantau mi iu a-vino legas la gazeton "Stadion" kaj sur la malantaŭa plat-formo petolis du stratabulojn. Jes, la mondo estas tamen bela! Vere, valoris kuregi precize al tiu-ĉi tramo.

Ŝiaj okuloj, haroj, tute ĉio ...! La transportilo pasas tra stratoj kaj miaj pensoj vagas, kiu-scias-kie...

Ŝi proksimiĝis al mi. Diversaĵojn mi jam aŭdis pri la e-mancipado. Kaj la hodiaŭaj knabinoj? Ili estas modernaj kaj ĝen antaŭjugo. Resume kaj sendube sin interesas mi. Post tiu ĉi konstato la mondo ektur-niĝis kun mi.

"Bonan tagon!" ŝi alparolis min. "Nováček mia nomo, ĝoje por mi", eligis el mi kvazaŭ preparite. "Revizio de veturbi-letoj!" ... Elpafis ŝi dure kaj ŝiaj busanguloj mallevigis. Ankaŭ la okuloj perdis sian antaŭan afablan esprimon. "Dio mia!" Mi staras kvazaŭ stultulo antaŭ bilettuigilo kaj en la mano mi premacas virge sendifektan bileton.

"Sed mi ... mi ..." balbutas mi konfuze surprizita de la evoluo de okazaĵo. "Mi forgesis ..." senkulpigas mi laŭvere, ĉar fakte mi ne kutimas vojagi senpage.

"Tio kostas kvindek kronojn" diris ŝi per tono, kiu donis nenian esperon al mi. Mi pagis punmonon kaj tuj sur la proksima stacio mi eltramigis ruinigita. Mi pasas piede tra la stratoj kaj survoje mi renkontadas multe da knabinoj. Ili estas belaj, belaj iliaj haroj, okuloj, entute ĉio ...! Ho! Jam ne! Min ili neniam plu kaptos!!!

Esperantigis d-ro B. Novotný

[recenzo]

INFORMADIKO KAJ LA PROBLEMO PRI INTERNACIA PLANLINGVO EN LA ETAPO DE SCIENKTEKNIKA REVOLUCIO estas la titolo de ĉeflingva traktato, verkita de D-ro Vlastimil Novobilský, CSc., docento ĉe Pedagogia Fakultato, Publikigita sur 19 pagoj de Sbornik Pedagogické fakulty v Ústí nad Labem, 1979, řada chemická, eld. Stata Pedagogia Eldonejo, Praha 1979.

La aŭtoro pritraktas, laŭ scienca maniero, la tre aktualan, ofte eĉ kapturman problemon de sencese kreskanta kvantego da sciencaj informoj diverslingvaj en la epoko de sciencoteknika revolucio ("informada eksplodo") kaj pliajn problemojn: scienca traktado de la informado (informadiko), multlingveco, solvado de la multlingveco, konsekvencoj de enkonduko de internacia planlingvo, la nuna stato de planlingvoj. La verkon fermas listo de aplikita literaturo (22 pecoj) kaj resumoj en la rusa kaj angla lingvoj.

La aŭtoro celis, ke lia faktoriĉa artikolserio ludu certan rolon en la medioj, precipe scienca kaj edukista, kie la ĝenerala informado pri la internacia lingvo estas preskaŭ nula. Oni povas substreki, ke li plenumis tion en maniero, inda je nun jam renomita sciencisto kaj, cetere, konvinkita interlingvano. En la libro estas pliaj kvar traktatoj de Novobilský pri fakaj problemoj de la ĥemio. - La scienca almanako estas distribuata al pedagogiaj fakultatoj, iuj lernejoj, ktp. Sole tre limigita kvanto estas rezervita por pliaj interesatoj. Mendebila, kontraŭ 15,50 Kčs, ĉe: Katedra chemie Pedagogické fakulty v Ústí nad Labem, Ĉs.mládeže 8, 400 96 Ústí nad Labem. (jm)

Turismaj ekskursoj

Kunlabore kun Pola Esperanto-Asocio ni preparis por vi kelke da turismaj ekskursoj al interesaj arangoj en Pollando. Temas pri sendevizaj intersanĝoj de unuopuloj kaj grupoj. Aligu laŭ la elektita termino kaj ni garantios vian partoprenon. Vojaĝkostojn vi pagos mem laŭ via elekto, restadelspezojn al la asocia konto. En tiu ĉi sumo vi havas pagitajn tranoktojn en hotelo kun trifoja manĝaĵo, partopreno en kultur-turismaj arangoj kaj aliajn servojn laŭ la karaktero de la ekskurso.

Rimarkigo "kun ĉevaloj" signifas eblecon partopreni la instruadon pri rajtado sur ĉevaloj teorie kaj praktike sub la gvido de spertuloj. Duonon da sumo vi sendu tuj kun la aligilo, la reston vi devas pagi minimume 30 tagojn antaŭ komenco de la ekskurso. Vojaĝbiletojn la asocio ne prizorgas.

Dato de ekskurso: L o k o : Nomo de ekskurso: Prezo en Kčs:

01.07. - 08.07. Bydgoszcz E-Feriado (kun ĉevaloj)
710,-- / 1.270,--

08.07. - 15.07. Bydgoszcz E-Feriado (kun ĉevaloj)
710,-- / 1.270,--
15.07. - 22.07. Bydgoszcz E-Feriado (kun ĉevaloj)
710,-- / 1.270,--
31.07. - 13.08. Wladislawowo Somera E-Lernejo 1.700,--
13.08. - 26.08. Wladislawowo Somera E-Lernejo 1.700,--
03.09. - 16.09. Miedzygorze XV.Int. E-Feriado 1.980,--
26.11. - 02.12. Warszawa XX.Kongreso de PEA kaj
Bydgoszcz V.Int.Foiro de E-Turismo 1.130,--

La prezo por ekskurso "kun ĉevaloj" estas 1.270,- Kčs, sen instruado pri rajtado nur 710,-- Kčs. Per via partopreno kaj aligo ĉe ni, vi ebligas, ke ankaŭ la polaj esperantistoj povus partopreni niajn arangojn!

Ora pola aŭtuno 15-foje

Inter la 2-a kaj 15-a de septembro okazos en montara ripozloko Miedzygorze la 15-a jubilea Internacia Esperantista Feriado "La Ora Pola Aŭtuno", unu el la plej popularaj en la mondo. Sume en la jaroj 1965 - 1975 partoprenis ĝin 3 780 esperantistoj el 26 landoj. Organizantoj estas sindikata feria entrepreno FWP kaj PEA. Enkadre de la feriado okazos Internaciaj kursoj de Esperanto, Esperantologia seminario, Internacia Sakturniro, Borsio de Esp.Insignoj k.a. Partoprenantoj logos en ripozdomoj "Hanka" kaj "Gigant" en ĉambroj po 2, 3 kaj 4 personoj. Ĉi jare estas akcepteblaj nur 320 geesperantistoj.

Porvjetnama helpo

Al nia alvoko en Starto (1/79) pri la porvjetnama helpo venis jena reeĥo:

Geamikoj,
jen mia ĉeko je 30,00. Tio estas mia respondo en la gazeto S T A R - T O, kiu petas kajerojn, desegnapaperon, farbojn kaj ludojn. Mi esperas ke per la mono vi povos aceti taŭgajn lernilojn.

Salutas vin

R. Kent Jones,
ESPERANTA LINGVA
SERVA KOMPANIO.

15-an de majo 1979

Gazetara spegulo

En la gazeto Svět v obrazech (16/1979) ĵurnalisto J. Novotný rememoris sub la titolo "Osudné datum" la aktivan litovan esperantiston Ljudas Alseika. Okdekjaran trafis lin en Siberio mortiga akcidento dum lia bicikla vojaĝo Klajpeda - Vladivostok (12 000 km).

(jm)

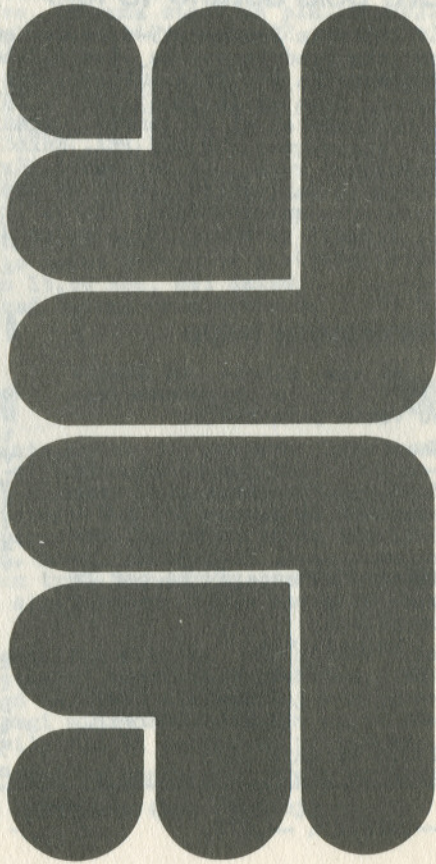
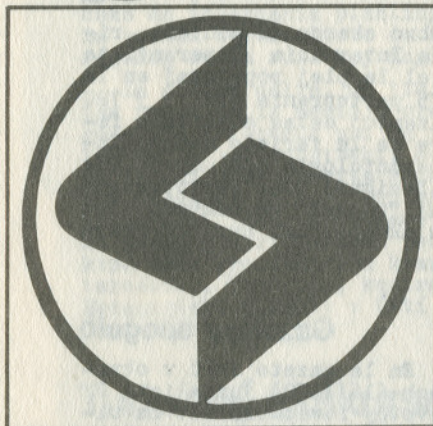
Peresperanta traduko de la vjetnama novelo de Anh Duc ("Filo") aperis en la sabata aldono de Práce la 12. 5.79. Elesperantigis O. Kníchal.

**Miloj
da aĵoj
por
ĉiu
tago**

**PRAGO
UNION**

**trust podniků
strojírenského
spotřebního
zboží
Praha**

Per ĉiuj 25 vortoj vi pa-
gos 15 Kčs aŭ 5 irpk. Aben-
nantoj el eksterlando tu-
rnigu al viaj perantoj pri
detalaj informoj!

20 gekursanoj 19-35 jaraĵ -
Jozsi Jolanda, Patinoar 12, ap.
3, 4100 Miercurea-Ciuc, Ruma-
nio • Tokos Árpád, 22j., Mie-
rcurea - Ciuc 4100, Scurta 29,
bloc 7, ap. 50, Harghita, Ruma-
nio • Vlasta Horáková, dir.
de la baza lernejo, Gottwald-
vy sady 7/51, 018 51 Nová
Dubnica, CSSR • Alena Je-
níčková, 20j., Qbora 133, Kaz-
nějov 331 51, CSSR • Adres-
sango: ing. Zdeněk Pluhař, Ho-
lovousy v Podkrkonoší č. 109,
507 51, CSSR • F. Erdős,
4112 Tusnad-sat 95, dep. Har-

ghita, Rumanio • Ek kun
folkloraj kostumoj interŝan-
gos V. Rotrekl, 669 02 Znojmo-
Dobšice 297, CSSR • Svedo,
oficisto 60jara kun esperan-
tistinoj pri ĉiuj temoj - J.
Vedevik, poste restante, 40101
Göteborg I. • A. Bobkiewicz,
20j. studento, 50-139 Wrocław,
str. Szewska 63m. 2. • Szocs
Imre, Nicolesti-Ciuc - 4.124
Str. Bot Nr. 262, Jud. Harg-
hita, Rumanio.

Dary svazu

EK Svitavy

19,-- Kčs

Nia bildo registris momenton el Esperanto-ekza-
menoj en la lerneja klubejo ZDS Lindnerova str.
to, Prago, la 19-an de majo, Maldekstre E. Urba-
nová, dekstre K. Franc, membroj de la ekzamena
komisiono.

INFORMOJ DE SEKRETARIO

PLI MULTNOMBRA ASOCIO KAPABLAS PLI !

Laŭ la statistikoj la 1.6.1979 havis nia asocio sume 2.456
membrojn - el tiuj ĉi laŭ mambrokategorioj:

"A" - kun salajro pli ol 1.100,- Kčs	1.192 membroj
"B" - studentoj aŭ kun salajro sub 1.100,- Kčs	593 membroj
"C" - subtenantoj de asocio	15 membroj
"D" - familianoj	213 membroj
"E" - amikoj de Esperanto	320 membroj
"F" - dumvivaj	123 membroj

La asocio nun direktas 63 filiojn (lokajn grupojn) kaj ha-
vas krome 291 tn. rektajn membrojn.

Ĉu ni atingos ĉijare 2.500 membrojn? Ankoraŭ ne pagis jar-
kotizon 192 membroj el 1978! Tamen oni povas diri ke nia a-
socio malrapide, sed konstante grandigas. Helpu ankaŭ vi! Pli
multnobra asocio kapablas pli! En viaj manoj kaj laboro es-
tas nia komuna sukceso.

Kiu ĝis nun ne plenumis sian moralan taskon pagi asocian
membrokotizon, ricevos tiun ĉi numeron de STARTO kun post-
pagilo. Dependas nur de li, ĉu ankoraŭ resti niaj membroj!

ASOCIA ESTRARO

kunvenis la 2.6.1979. Estis traktataj diversaj problemoj
pri disvastigo de nia movado. I.a. la estraro decidis finan-
ce subteni Someran Esperanto-Tendaron en Lančov pere sumo
35.000,- Kčs, uzotaj por plibonigo de loĝado, aketo de novaj
kabanjoj, ktp. Se la financa situacio de nia asocio ne mal-
plibonigos, versajne dum nelonga tempo ni sukcesos el S E T
Lančov konstrui modernan centron de instruado, turistikoj kaj
ripozo.

Unuopaj estraranoj informis pri plenumo de akceptitaj ta-
skoj. La nova sistemo de kunlaboro videble jam nun portas
fruktojn.

Dum la lastaj monatoj nia asocio kunlabore kun niaj fili-
oj eldonis jenajn novaĵojn:

ABC de Esperanto - lernolibro kompilita de T.Kilian (ĉefe por
SET), 808 plejuzataj vortoj en Esperanto (T.Kilian), Unua
kajero de sudbohemiaj mangoj (supoj) kaj Medicinista insigno
(trikolora en trapeza formo).

Ĉio mendebla ĉe nia asocio. Prezoj tre moderaĵ.

NIA KARAVANO AL 64. UK EN LUCERNO

forveturos per buso el Prago la 26.7.1979. La vojo gvi-
das tra FRG. La kongresa urbo estos atingota 27.7. vespere.
El Svislando buso veturos tra Austrio, kie oni vizitos In-
ternacian muzeon de Esperanto en Vieno. Oni kalkulas, ke krom
dudekmembra karavano la UK partoprenos ankoraŭ 15 aliaj ge-
esperantistoj el ĈSSR.

INTERESITOJ PRI BONA SALAJRO

kiuj volas samtempe helpi nian movadon, akceptu bone pa-
gitan kromlaboron kiel asociaj oficistoj por propagando. Via
tasko: klarigi al fabrikoj, uzinoj, entreprenoj, hoteloj, ktp.
eblecon mendi reklamojn en STARTO. Por ĉiu mendita reklamo
oni ricevos fiksan salajron. Helpu ankaŭ geesperantistoj. Ĝis
nun preskaŭ ĉiujn reklamojn sukcesis mendi nur neesperantis-
toj! Ni akceptas ankaŭ reklamojn el eksterlando!

RADIO ZAGREB APLAŬDAS AL STARTO

Laŭ letero de s-ino Lapenna, redaktorino de E-elsendado

VÝCHODOČESKÉ CHEMICKÉ ZÁVODY

Synthesia

NÁRODNÍ PODNIK PARDUBICE - SEMTÍN

Fundamentaj organikaj
ĥemiaĵoj-organikaj du-
onproduktoj-organikaj
tinkturaĵoj-tekstilaj he-
lpaj preparaĵoj-farma-
ciaĵoj ĥemiaĵoj-neorgani-
kaj ĥemiaĵoj - teĥnikaj
gasoj-industriaĵoj-sterka-
ĵoj kaj agroĥemiaĵoj-e-
ksplodaĵoj-plastoj en
platoj, filmoj kaj folioj
-varmoformeblaj kaj p-
remformeblaj plastoj-
sintezaj gluaĵoj-rezi-
noj kaj mastikoj-spec-
ialaj lakoj kaj ĉipsoj -
-silikonaj produktoj -
-preparaĵoj por la su-
rfacaj alĝustigoj-pre-
paraĵoj por la varma p-
rilaboro de metaloj-s-
pecialaj preparaĵoj-p-
uraj ĥemiaĵoj.

10.000 dungistoj-1.300
produktoj - eksportado
en 80 landojn.

Fonditaj: Semtín 1921,
Kolín 1871

La eksporton peras:
Chemapol, a.k., Prago-
-export, PZO.

de Radio Zagreb, estas nia STARTO bone redaktita kaj ankaŭ reklamoj estas en bona harmonio kun la tekstoj.

ESPERO KATOLIKA KONSTANTE PROVOKAS

pere de artikoloj pri Ĉeĥoslovakio. Oni forgesas, ke tia maniere apenau estus troveblaj simpatioj en nia lando. Ankaŭ s-ano Berka el Vsetín en sia letero al nia asocio tute klare rifuzis informojn en Espero Katolika skribante, ke reprezentaj dokumentoj pri ĉesigo de la sekcio KELI estis misuzitaj - li neniam permesig ilin publikigi. Oni povas diri, ke tio estas rekta enmiksigo en internajn aferojn de nia ŝtato kaj de la asocio. Ĉu Espero Katolika tiamaniere volas plenumi Finan akton el Helsinki? Ĉu ankaŭ por Espero Katolika estas plejuzata slogano: Ju pli malbone des pli bone? Malgraŭ tio, ke Espero Katolika havas intereson havi peranton en nia lando kaj oficiale disvastigi la gazeton!

PROPAGANDCELE ESTOS ELDONITAJ ALUMETSKATOLETOJ

fine de 1979 kun esperantaj motivoj. ĈEA pagis al presejo por 1,000,000 skatoletoj. Krome kolektantoj povos mendi nur proprajn etiketojn por tiuj ĉi alumetskatoloj. Sur ili estos reklamita koresponda kurso de Esperanto en la ĉeĥa lingvo.

PANORAMO - KULTURA ALMANAKO MALFRUIĜAS

Pro grandaj obstakloj en nia presejo malfruiĝas eldono de PANORAMO. Ni petas pardonon.

TRIJARA SEMINARIO POR FUNKCIULOJ

Ĉeĥa Esperanto-Asocio preparas trijaran seminarion por estontaj funkciuloj. Ĉiuj interesitoj ne pli agaj ol 35 jaroj aligu tuj al ĈEA aŭ ties Junulara Komisiono. Elspezoj de ĉiu seminariano estos kompensitaj kondiĉe, ke estos elektota kaj sukcese ekzamenigos. Por la elektitaj membroj ĈEA preparos tre valorajn prelegojn; al ĉiuj frekventintoj estos atribuitaj iuj postenoj en ĈEA. Aligu nur seriozaj interesitoj. La unua seminario estos aŭtune. Pojare oni organizos du seminariojn.

PAGOTAJ INSTRUISTOJ DE ĈEA

Ĉiu, kiu intencas estonte instrui kiel pagota instruisto de ĈEA devas sukcese fini asociajn ekzamenojn. Ni atentigas, ke la asocio prefere kunlaboros ekde 1980 kun la jam ekzamenitaj. Aligu do ĉe Ekzamena komisiono.

MALFERMITA LETERO AL REDAKTORINO DE "PERSPEKTIVO"

Venis unuaj eĥoj je malfermita letero al redaktorino de Perspektivo. Permesu represi parton de unu el ili:

Slovakia

Obchodný podnik Slovenského zväzu výrobných družstiev

BRATISLAVA, KOŠICKÁ UL. Č. 45

TELEFÓN: 697-57, 623-34, 697-56, 690-50, 697-58

"Mi gratulas al STARTO 2/79 - ĝi tre al mi plaĉis, ĉefe artikolo de d-ro J. Jermář - verŝajne nenie alie ni reagu al artikoloj en Perspektivo, al ilia filozofio kaj atakado de nia sistemo per de mokado"

J. Víték (estinta prezidanto de ĈEA).

POR LA KURANTA JARO

vi povas aboni ĉe nia asocio ankoraŭ jenajn gazetojn:

PAGO kun suplementoj	jarabono	30,-- Kčs.
JUNA AMIKO	jarabono	15,-- Kčs
DER ESPERANTIST	jarabono	12,-- Kčs

RECEPTARO DE ELEKTITAJ SUDBOHEMIAJ MANGAĴOJ - SUPOJ

estas titolo de la unua kajero pri la konataj ĉeĥaj regionaj mangajoj. La receptoj estas simplaj, mangajon eblas prepari en ĉiu lando.

Interesa enhavo, belega grafiko, dukolora presado estas certe tauga donaco por viaj eksterlandaj geamikoj. Ne atendu longe, la stoko ne estas granda.

Eldonis Filio de ĈEA en České Budějovice. Formato A4, 18 paĝojn. Kompilis ing. Pa-pírnicková. Lingva kontrolo V. Ehtner. Ilustris d-ro V. Morava. Prezo 5,- Kčs au 2 irpk, prezo en irpk inkluzivas postelspezojn.

MEDICINISTA INSIGNO

estas ankaŭ mendebla ĉe nia asocio. Tre belaspekta, trikolora insigno por ĉiuj medicinistoj havas trapezan

formon. Prezo 9,- Kčs au 4 irpk (prezo en irpk inkluzivas postelspezon de registrita sendaĵo).

Ambaŭ novaĵoj mendeblaj ĉe niaj perantoj.

S A N O

MEDICINISTAJ INFORMOJ, aldono de STARTO, aperas ekde 1979 sub la nova titolo - S A N O. Al nia ŝatata kaj populara bulteno ni deziras do multe da saniga legaĵo.

SVĚTADÍL BEZ TLUMOČNÍKŮ

KONTINENTO SEN INTERPRETIŝTOJ - kniha, která by neměla chybět v žádné knihovně je určena především nejširší veřejnosti, proto je psána česky. Věnujte ji všude tam, kde je třeba vhodné argumentovat ve prospěch esperanta. Autor O. Kníchal, formát A5, graf. úprava J. Klement, cena 13,- Kčs.

KOVOVÉ GARÁŽE

z ocelového plechu - základní nátěr - dvoudílná vrata - sedlová střecha - bez podlahy - snadná montáž buď na podezdívku neb rovný terén.

Délka 4400 mm - cena 4.840,- Kčs

Délka 5300 mm - cena 5.350,- Kčs

Délka 6200 mm - cena 5.850,- Kčs

Šířka 3030 mm, výška 2450 mm je u všech tří typů stejná.

Šířka vrat 2000 mm, výška 1900 mm.

Na zakázku vyrábí a v dodací lhůtě 2-4 měsíců dodá

INKLEMO

PRAHA, v. d.
dříve Kovodílo Praha.

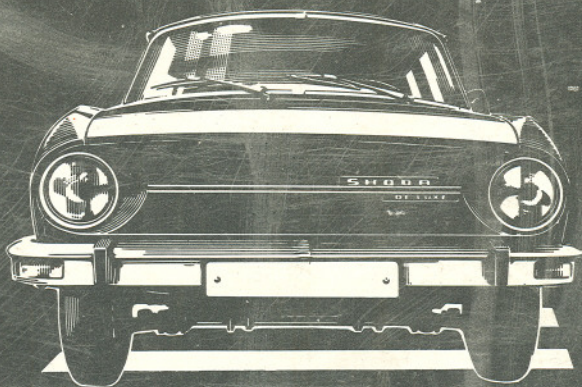
Písemné objednávky adresujte maloobchod. úseku Inklemo Praha, Spojovací 11, 190 00 Praha 9, tel. 830949. Osobně možno objednat v pražských prodejnách družstva. Doprava pokud není zajištěna vlastním prostředkem, bude zajištěna družstvem. Garáže dodáváme výhradně soukromníkům. Stavební povolení nutné.

STARTO - nepravidelný věstník ČESKÉHO ESPERANTSKÉHO SVAZU, Jilská 10, Praha 1, vydávaný pro potřebu členů svazu. Vychází 6x ročně. Za obsah odpovídá O. Kníchal. Grafická úprava M. Labašta. Tisk zajišťuje Technické ústředí knihoven Praha. Předáno do tisku 25. června 1979. Dohlédací pošta Praha 07, snížený poštovní poplatek povolen Ředitelstvem pošt Praha, j. zn. P/1 - 1267/79 ze dne 6. dubna 1979.

**SEN ZORGOJ
VI VENDOS**

**SEN RISKO
VI AĈETOS**

AUTOBAZAR

ENTREPRENO »KLENOTY«